

ЯРМАЧЕНКО Микола Дмитрович (06. 09. 1928, с. Черемошна Хабнянського, нині Вишгородського р-ну Київської обл. — 24. 05. 2010, Київ) — педагог. Доктор педагогічних наук (1969), професор (1971), академік АПН СРСР (1982), академік-засновник АПНУ (1992). Заслужений діяч науки і техніки України (1991). Орден «За заслуги» 3-го (1998) та 2-го (2008) ступенів. Закінчив Київський педагогічний інститут (1951), де відтоді й працював: 1959—65 — завідувач кафедри дефектології, 1965—70 — завідувач кафедри сурдопедагогіки, 1968—73 — проректор з навчальної роботи. 1973—94 — директор Інституту педагогіки АПНУ (Київ). Від 1992 — президент, від 1997 — радник президента АПНУ. Наукові праці з теорії, методології та історії педагогіки, дефектології. Досліджував

педагогічну спадщину В. Сухомлинського та А. Макаренка, питання змісту освіти, вибору форм і методів навчання, забезпечення навчальних закладів професорсько-викладацьким складом, навчально-методичною літературою.

Основні праці

Історія сурдопедагогіки: Навч. посіб. 1975; Проблема компенсации глухоты. 1976; Актуальні питання педагогічної науки. 1978; Педагогіка: Підруч. 1986; Сучасність педагогічної спадщини А. С. Макаренка. 1988; Педагогическая деятельность и творческое наследие А. С. Макаренко. 1989; Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (X — поч. XX ст.): Нариси. 1991 (співавт.); Академія педагогічних наук України. 1997; Найвизначніші педагогічні пошуки XX століття в Україні // Педагогіка та психологія: Зб. наук. пр. 1999. Кн. 1 (усі — Київ).

Рекомендована література

1. М. Д. Ярмаченко — вчений-педагог, академік, перший президент АПН України: Біобібліогр. покажч. К., 2002;
2. Життя Миколи Ярмаченка — взірць натхненного служіння науці, школі, суспільству, Батьківщині // Пед. газ. 2008, серп.;
3. Климко Н. О. Микола Дмитрович Ярмаченко: 21 рік подвижництва на ниві формування науково-педагогічної еліти України // Соц.-психол. пробл. тифлопедагогіки: Зб. наук. пр. К., 2013. Вип. 8;
4. Ярмаченко Микола Дмитрович та розвиток української сурдопедагогіки. К., 2018.

В. К. Майборода, І. П. Колесник

Бібліографічний опис:

Ярмаченко Микола Дмитрович / В. К. Майборода, І. П. Колесник // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-887789>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).